

Uvodnik

CERTIFICIRANJE NA GLOBALNOJ RAZINI: PUT DO OBLIKOVANJA BUDUĆNOSTI ZDRAVSTVENIH DJELATNIKA U SVIJETU

Julia To Dutka, Peter Preziosi

TruMerit

Dopisni autor: Julia To Dutka [✉ jtodutka@trumerit.org](mailto:jtodutka@trumerit.org)

DOI: <https://doi.org/10.65241/wh.9.1.10>

za citiranje: To Dutka J, Preziosi P. Certificiranje na globalnoj razini: put do oblikovanja budućnosti zdravstvenih djelatnika u svijetu. 2026;1(9):98-101. <https://doi.org/10.65241/wh.9.1.10>

Primljeno: 28. prosinca 2025. | Recenzirano: 16. veljače 2026. | Prihvaćeno: 25. veljače 2026.

SAŽETAK

Ovaj uvodnik ispituje ulogu certificiranja na globalnoj razini kao standardiziranog okvira temeljenog na kompetencijama za validaciju znanja i prakse zdravstvenih djelatnika u različitim jurisdikcijama, a istovremeno ostaje osjetljiv na lokalne kontekste. Kako zdravstvena radna snaga postaje sve mobilnija - bilo osobno, digitalno ili virtualno - jačanje globalnih pristupa razvoju radne snage ključno je za osiguranje sigurne, učinkovite i pravedne skrbi. Pandemija COVID-19 pokazala je da regulatorna fleksibilnost, međuprofesionalna suradnja i praksa temeljena na kompetencijama mogu ubrzati inovacije i poboljšati zdravstvene ishode; izazov je sada održati i institucionalizirati taj napredak.

Certificiranje na globalnoj razini nudi pragmatično i napredno rješenje. Oslanjajući se na četiri globalna certifikata za medicinske sestre i rehabilitaciju razvijena između 2019. i 2025., ovi naporu ilustriraju kako standardi temeljeni na konsenzusu - koje su razvili stručnjaci iz različitih regija i različitih razina prihoda - mogu poboljšati sigurnost pacijenata, spremnost radne snage i profesionalno priznanje. Ovi globalni certifikati rješavaju dugogodišnje praznine u validaciji prakse, gdje su njegovatelji možda stekli bitne kompetencije izvan formalnih obrazovnih puteva.

Osim osiguranja kvalitete, certificiranje na globalnoj razini podržava mobilnost radne snage, smanjuje opterećenje dvostrukim procjenama i omogućuje zdravstvenim sustavima učinkovitije reagiranje na nedostatak radne snage i nove izazove, uključujući digitalnu transformaciju zdravstva. Važno je da certificiranje na globalnoj razini nadopunjuje - a ne zamjenjuje - nacionalne regulatorne okvire pružajući pouzdanu, na dokazima utemeljenu osnovu za kompetencije u praksi.

Certificiranje na globalnoj razini katalizator je agilnije, povezanije i samopouzdanije zdravstvene radne snage. Uz održivu suradnju i ulaganja, nudi obećavajući put prema zdravstvenim

sustavima spremnim za budućnost i visokokvalitetnoj skrbi za zajednice diljem svijeta.

Ključne riječi: certificiranje, svijet, radna snaga, certifikat, kompetencije.

UVOD

U ovom, međusobno sve povezanim, svijetu, potražnja za kompetentnom, agilnom i responzivnom zdravstvenom radnom snagom nikada nije bila veća. Iako je COVID uglavnom iza nas, lekcije koje smo naučili prisiljavaju nas na prelazak s modela pružanja skrbi usmjerenih na određenu disciplinu i struku na modele pružanja skrbi usmjerene na pacijenta i multidisciplinarnu modele u cijelom kontinuumu skrbi. Tijekom pandemije, svijet se ujedinio, koristeći dobru procjenu za prilagodbu regulatornih i operativnih zahtjeva te podržavanje fluidnijeg okruženja radne snage u svrhu poboljšanja zdravstvenih ishoda i spašavanja života (1, 2). Danas je izazov održavanje ovog zamaha za postizanje standardizirane, visokokvalitetne skrbi preko jurisdikcijskih i profesionalnih granica kako bi se zadovoljile potrebe stanovništva za sigurnom, učinkovitom i djelotvornom skrbi.

Među najperspektivnijim su rješenjima globalni programi certificiranja koji nude transformativni pristup prepoznavanju i validaciji kompetencija zdravstvenih djelatnika diljem svijeta (3, 4). Jezgra ideje o stvaranju globalnog certifikata za rehabilitacijske medicinske sestre proizašla je iz zajedničkog napora TruMerita, globalne organizacije za procjenu akreditacija medicinskih sestara i zdravstvenih djelatnika, i CARF Internationala, agencije za akreditaciju rehabilitacijskih ustanova diljem svijeta. Obje su prepoznale da većini medicinskih sestara koje rade u rehabilitacijskim ustanovama diljem svijeta nedostaje akademske obuke iz rehabilitacijskih znanosti te su umjesto toga stjecale

znanje i vještine radeći. Naknadna recenzirana istraživanja dokumentirala su nedostatke u formalnoj rehabilitacijskoj obuci i podržala potrebu za certificiranjem na globalnoj razini, temeljenim na ispitima za validaciju kompetencija rehabilitacijskih sestara diljem svijeta (5, 6). TruMerit je preuzeo odgovornost za stvaranje prvog globalnog certifikata 2019. godine.

Istodobno s ovim naporima za validaciju rehabilitacijskog sestrinstva postojala je usporediva potreba za certificiranjem zdravstvenih radnika u rehabilitaciji, uključujući fizioterapeute, radne terapeute i logopede koji su osposobljeni u svojim specijalnostima prvenstveno u relativnom silosu, bez puno pažnje posvećene multidisciplinarnoj integraciji potrebnoj za pružanje rehabilitacijske skrbi. Niti uloge pomoćnog osoblja koje radi uz medicinske sestre i terapeute nisu pravilno validirane ni priznate. Prepoznajući da se ciljevi i zadaci programa SZO Rehabilitacija 2030 (7) ne mogu ostvariti bez kompetentne radne snage u rehabilitacijskom zdravstvu, započeli smo razvoj niza globalnih certifikata za područje rehabilitacije. No zbog COVID-a, ove certifikacije temeljene na ispitima nismo dovršili do 2024.-2025. Također smo redizajnirali naš dugogodišnji kvalifikacijski ispit za opće medicinske sestre prve razine. Ispit, koji je prethodno bio usklađen s američkim nacrtom ispita za licenciranje, sada se temelji na globalno integriranom okviru kompetencija koji odražava bitne sestrinske prakse identificirane u 50 zemalja iz svih svjetskih regija i razina dohotka. Godine 2025. pokrenuli smo četiri globalne certifikacije – Certificirana globalna medicinska sestra (CGN), Certificirana globalna medicinska sestra – rehabilitacija (CGN-R), Certificirani globalni zdravstveni radnik – rehabilitacija (CGHW-R) i Certificirani globalni zdravstveni radnik – napredna rehabilitacija (CGHW-RA). Ovo su primjeri kako globalna certifikacija može ići dalje od lokalnih praksi kako bi podigla standarde zdravstvene skrbi i osnažila zdravstvene djelatnike diljem svijeta da steknu kvalifikaciju kojom se potvrđuje njihovo znanje i kompetencije u praksi, bez obzira na to gdje žive i rade. Ovaj članak donosi analizu globalne certifikacije usmjerenu na politiku kao strategije razvoja radne snage, oslanjajući se na objavljenu literaturu o globalnom zdravstvu i primijenjeno iskustvo certifikacije.

PREMOŠĆIVANJE GRANICA STANDARDIZACIJOM

Globalna certifikacija služi kao objedinjujući okvir koji standardizira procjenu i priznavanje kompetencija zdravstvenih radnika (8). Za razliku od tradicionalnih sustava akreditacije koji su često ograničeni nacionalnim ili regionalnim granicama, globalna certifikacija nadilazi ta ograničenja (6). Globalne certifikacije obično počinju razvojem okvira kompetencija, izvučenog iz okvirnih dokumenata i podržanog dobrovoljnim sudjelovanjem stručnjaka za predmetno područje iz svih svjetskih regija i razina dohotka, kako bi se stvorio globalni okvir kompetencija korištenjem iterativnog procesa analize i rasprava. Krajnji je proizvod globalni okvir kompetencija postignut konsenzusom. Ovaj okvir kompetencija zatim vodi naknadne napore u razvoju testova (9). Sve ispitne stavke

prolaze rigorozan proces terenske provjere od strane dodatnih stručnjaka za predmetnu materiju kako bi se osiguralo poštivanje globalne relevantnosti i kulturne osjetljivosti.

Ovaj detaljan proces omogućuje dionicima - vladama, obrazovnim ustanovama, pružateljima zdravstvene zaštite i strukovnim tijelima - da zajednički definiraju i održavaju standarde koji odražavaju bitne praktične vještine i ključne kompetencije potrebne za sigurnu i učinkovitu skrb o pacijentima, bez obzira na geografski ili socioekonomski kontekst.

Ovaj proces ne nameće model koji odgovara svima. Umjesto toga, identificira univerzalna načela kvalitetne skrbi i prilagođava ih različitim lokalnim stvarnostima. Više od 200 stručnjaka iz 46 zemalja doprinijelo je izradi 3 globalne rehabilitacijske certifikacije, a više od 70 stručnjaka iz 50 zemalja obradilo je materijale iz 50 zemalja kako bi izradili globalni certifikacijski ispit za opću njegu prve razine (5). Poštivanjem ovih strogih načela, globalna certifikacija osigurava da su zdravstveni radnici opremljeni vještinama i znanjem potrebnim za ispunjavanje međunarodnih standarda, a istovremeno ostaju osjetljivi na jedinstvene potrebe svojih zajednica. Pravednost testiranja i jednakost pristupa, zajedno s relevantnošću sadržaja za lokalnu praksu, temelj su svake globalne certifikacije.

POBOLJŠANJE SIGURNOSTI PACIJENATA I SPREMNOSTI RADNE SNAGE

Jedna je od najuvjerljivijih prednosti globalne certifikacije fokus na sigurnost pacijenata. Uspostavljanjem jasnih standarda temeljenih na kompetencijama, ovi programi pomažu u osiguravanju da su certificirani stručnjaci zaista „spremni za rad“. To znači da su pokazali svoju sposobnost pružanja skrbi koja zadovoljava stroge globalne kriterije, ulijevajući povjerenje pacijentima, poslodavcima i nadzornim tijelima.

Na primjer, TruMeritov globalni program za certificiranje medicinskih sestara rigorozno procjenjuje kandidate kroz sveobuhvatan proces procjene koji naglašava teorijsko znanje manifestirano kroz stvarne kliničke vještine, kritičko razmišljanje i kulturnu kompetenciju. Medicinske sestre koje steknu ovu certifikaciju ne samo da su prepoznate po svojoj stručnosti, već su i osnažene da značajno doprinesu zdravstvenim ustanovama diljem svijeta. Ovo priznanje posebno je vrijedno u regijama koje se suočavaju s akutnim nedostatkom zdravstvene radne snage, gdje sposobnost brzog i pouzdanog raspoređivanja kvalificiranih stručnjaka može spasiti živote.

Također postoji mnogo primjera primjene globalne rehabilitacijske certifikacije u različitim okruženjima prakse. Postoje medicinske sestre koje još nisu savladale sadržaj rehabilitacije u svom sestrinskom obrazovanju i rade izravno s pacijentima na rehabilitaciji; postoji pomoćno osoblje koje je obučeno samo na radnom mjestu i pruža rehabilitacijsku skrb; i postoje srodni zdravstveni stručnjaci i liječnici na početku karijere koji možda nisu dovoljno pripremljeni za interprofesionalnu praksu i multidisciplinarnu koordinaciju i provedbu s timom za njegu. Globalna certifikacija pruža

potrebno osiguranje kvalitete za sigurnost pacijenata i za globalni razvoj zdravstvene radne snage i smjernice za politiku. Prethodna istraživanja pokazala su povezanost između profesionalne certifikacije, spremnosti radne snage i kvalitete posla, podupirući certifikaciju kao intervenciju u radnoj snazi relevantnu za politiku (9,10).

POJEDNOSTAVLJANJE MOBILNOSTI I SMANJENJE PREPREKA

Migracija zdravstvenih radnika rastući je trend, potaknut čimbenicima kao što su obiteljske potrebe, ekonomske prilike, profesionalni razvoj i humanitarni poticaj. No, putovanje iz jednog zdravstvenog sustava u drugi često je prepuno birokratskih prepreka, uključujući suvišne zahtjeve za osposobljavanje, nedosljedne standarde akreditacije i dugotrajne procese odobravanja. Globalna certifikacija, iako nije osmišljena kao zamjena za zahtjeve u pogledu nadležnosti, može pomoći zdravstvenim radnicima koji migriranje vide kao karijernu priliku za pokazivanje znanja i vještina te da su spremni za migraciju polaganjem ispita za certifikaciju, a istovremeno ostati zaposleni u svojoj matičnoj zemlji (11). Globalna certifikacija također može pružiti osnovni standard koji zemlje mogu uzeti u obzir prilikom ažuriranja svojih trenutnih sustava evaluacije funkcijom migracijske politike i prilika u svrhu uključivanja stranih zdravstvenih radnika. Ova otvorenost za uključivanje globalnih certifikata kao kvalifikacije i prvog koraka za procjenu migracije može pružiti zajedničku osnovu za validaciju kompetencija u praksi u različitim zemljama i time pojednostaviti odlučivanje o prikladnosti za praksu. Globalni certifikati, kada se prikladno prilagode lokalnoj upotrebi, mogu riješiti neka od nerješivih proceduralnih kašnjenja koja ne samo da odgađaju integraciju kvalificiranih stručnjaka u radnu snagu, već i obeshrabruju mobilnost u trenutku kad je globalna suradnja ključna.

Globalna certifikacija nudi rješenje pružanjem pojednostavljene, univerzalno priznate akreditacije koja potvrđuje kompetencije zdravstvenog radnika. Iako lokalna regulatorna tijela i dalje mogu zahtijevati usklađenost sa specifičnim politikama u polju nadležnosti, standardizirane kompetencije ugrađene u globalne certifikacijske procjene mogu poslužiti kao prvi korak u značajnom smanjenju potrebe za prekvalifikacijom ili revalidacijom. To za zdravstvene radnike znači lakšu tranziciju i ubrzava njihovu sposobnost doprinosu novim okruženjima prakse.

LOKALNA RELEVANTNOST I GLOBALNI UČINAK

Ključna je prednost globalne certifikacije njezina prilagodljivost. Ona može aktivno uključiti lokalne vlasti i institucije u proces certifikacije, osiguravajući da se globalni standardi stave u kontekst lokalnih prioriteta zdravstvene zaštite, kulturne norme i stvarnih resursa (12). Ovaj kolaborativni pristup potiče osjećaj vlasništva i relevantnosti, čime globalna certifikacija više nije nešto nametnuto izvana, već vrijedan alat izgradnje lokalnih kapaciteta.

Usklađivanjem globalnih mjerila s lokalnim potrebama, programi certificiranja mogu potaknuti poboljšanja u pružanju zdravstvene zaštite na lokalnoj razini (6). Potiču kontinuirani profesionalni razvoj, podržavaju planiranje radne snage i promiču kulturu izvrsnosti koja koristi i pružateljima usluga i pacijentima. Štoviše, stvaraju prilike za međusobno učenje i inovacije, jer se najbolje prakse iz različitih regija dijele i prilagođavaju putem zajedničkog okvira.

Istodobno, Certificiranje na globalnoj razini trebalo bi smjestiti unutar širih etičnih i pravednih razmatranja povezanih s mobilnošću zdravstvene radne snage. Međunarodna migracija zdravstvenih radnika izaziva zabrinutost zbog smanjenja radne snage u zemljama podrijetla, pravednosti u praksama zapošljavanja i ravnoteže koristi između zdravstvenih sustava (11). Izvješće o stanju svjetske zdravstvene njege 2025. (3) ističe trajne globalne nejednakosti u raspodjeli radne snage, a akreditacije i certifikacije predstavljaju polugu za ublažavanje te dinamike kada se upare s etičkim zapošljavanjem i nacionalnim planiranjem radne snage. Certificiranje na globalnoj razini trebalo bi promatrati kao komplementarni alat za podršku transparentnosti, priznavanju kompetencija i pravednosti kada se provodi odgovorno.

UZDIZANJE PROFESIJE, ULIJEVANJE POVJERENJA

Osim praktičnih koristi, certificiranje na globalnoj razini također igra ključnu ulogu u podizanju statusa zdravstvenih djelatnika. Potvrđuje njihovu predanost izvrsnosti, vrednuje njihove vještine na međunarodnoj sceni i otvara vrata novim karijernim mogućnostima. Za medicinske sestre, posebno, certificiranje na globalnoj razini može biti snažan izvor ponosa i motivacije, jačajući njihovu ključnu ulogu u pružanju suosjećajne, visokokvalitetne skrbi.

Certificiranje na globalnoj razini primjer je ovog osnaživanja. Njime se priznaju postignuća pojedinačnih zdravstvenih djelatnika, ali i doprinosi široj profesionalizaciji sestinstva i rehabilitacije kao globalnih zdravstvenih disciplina. Postavljanjem visokih standarda i slavljenjem onih koji ih ispunjavaju, ovi programi inspiriraju druge da teže izvrsnosti i potiču osjećaj globalnog zajedništva među zdravstvenim djelatnicima.

VIZIJA ZA BUDUĆNOST

Certifikacija u zdravstvenim profesijama obično se provodi kao lokalni napor temeljen na lokalnim standardima. Koncept razvoja skupa standarda koje su dogovorili stručnjaci za predmetnu materiju iz različitih svjetskih regija i razina dohotka kako bi se izgradio globalni program certificiranja predstavlja odstupanje od dosadašnjih praksi (5). Dok gledamo u budućnost, važnost globalnog certificiranja samo će rasti, s obzirom na sve mobilniji karakter svjetske populacije i zdravstvene radne snage. Zdravstveni radnici moraju biti agilni, otporni i spremni odgovoriti na nove izazove - od zdravstvenih kriza povezanih s klimom do

tehnoloških poremećaja i demografskih promjena. Kako digitalna zdravstvena rješenja poput zdravstva na daljinu redefinišu pružanje skrbi, globalna certifikacija postaje ključni alat za podršku ovoj transformaciji (13, 14). Osigurava da su zdravstveni djelatnici opremljeni standardiziranim kompetencijama, što im omogućuje pružanje sigurne, visokokvalitetne skrbi preko granica bez napuštanja svojih matičnih zemalja.

Certificiranje na globalnoj razini daje stručnjacima alate potrebne za snalaženje u ovom promjenjivom krajoliku, osiguravajući da kvalitetna skrb i preko granica ostane dostupna svima podjednako. Za ostvarenje ove vizije ključna su kontinuirana ulaganja i suradnja. Vlade, obrazovne institucije, poslodavci i zdravstvene organizacije moraju surađivati kako bi se proširio pristup globalnim programima certifikacije, podržao kontinuirani profesionalni razvoj te globalni standardi integrirali u nacionalne zdravstvene sustave. Time mogu izgraditi radnu snagu koja je ne samo kompetentna već i povezana - ujedinjena zajedničkom predanošću izvrsnosti i zajedničkim jezikom skrbi.

RASPRAVA

Certificiranje na globalnoj razini više je od akreditacije; ono je katalizator transformacije. Premošćuje jazove, uklanja barijere i gradi jaču i kohezivniju zdravstvenu radnu snagu. Vidimo opipljive koristi ovog pristupa: poboljšana sigurnost pacijenata, povećana mobilnost radne snage i osnaženi stručnjaci spremni odgovoriti na zahtjeve svijeta koji se mijenja (10).

Potičemo globalne dionike uključene u obrazovanje, akreditaciju, certificiranje i procjenu, regulaciju i politiku zdravstvenih profesija da nam se pridruže na ovom putovanju posredovanom istraživanjem i pristupima razvoja radne snage (4). Kako se globalna zdravstvena zajednica nastavlja razvijati, prihvaćanje i promicanje globalne certifikacije bit će ključno kod osiguranja da svaki pacijent, svugdje, prima visokokvalitetnu skrb koju zaslužuje (9). To je smjela vizija - ali ona koja je nadohvat ruke, ako je odlučimo provoditi zajedno (15).

ZAKLJUČAK

Certificiranje na globalnoj razini politički je relevantan pristup jačanju kompetencija, mobilnosti i sigurnosti pacijenata u zdravstvu u sve međusobno povezanijem svijetu. Certificiranje na globalnoj razini pruža standardizirani, ali prilagodljivi mehanizam za prepoznavanje profesionalnih kompetencija i može nadopuniti postojeće regulatorne, obrazovne i strukture planiranja radne snage. Certificiranje na globalnoj razini, usklađeno s etičkim načelima zapošljavanja i nacionalnim strategijama zdravstvene radne snage, nudi sredstvo za podršku razvoju radne snage bez pogoršanja globalnih nejednakosti.

Suradnja između kreatora politika, nadležnih tijela, edukatora i tijela za izdavanje akreditacija osigurat će odgovornu i učinkovitu provedbu certificiranja na globalnoj razini.

LITERATURA:

1. Alrabghi A, Tameem A. Empowering Healthcare Agility: A Strategic Framework for Pandemic-Responsive Operational Planning. *Journal of Multidisciplinary Healthcare*. 2025;3321-30.
2. World Health Organization. Global strategy on human resources for health: workforce 2030. 2016.
3. World Health Organization. State of the world's nursing 2025: investing in education, jobs, leadership and service delivery. Geneva; 2025.
4. Hughes FA, Shaffer FA, Dutka J, Boyd L. Credentialing across the globe: Current approaches, future directions. *Health Policy and Advanced Practice Nursing: Impact and Implications*. 2022;433-48.
5. To Dutka J, Oliver RE, Akinci F, Beissner K, Bharadwaj SV, Brandt LC, et al. Global Rehabilitation Health Worker Certification Global Agenda, Local Imperative. *Journal of allied health*. 2021;50(1):3-8.
6. To Dutka J, Gans BM, Bracciano A, Bharadwaj S, Akinwuntan A, Mauk K, et al. Delivering rehabilitation care around the world: Voices from the field. *Archives of physical medicine and rehabilitation*. 2023;104(9):1385-93.
7. Gimigliano F, Negrini S. The World Health Organization "Rehabilitation 2030: a call for action". *Eur J Phys Rehabil Med*. 2017;53(2):155-68.
8. To Dutka J, Kovic M, Mauk K, Oliver RE. Global certification: A transformative approach to building the world's Rehabilitation Health Workforce. *Journal of Rehabilitation Therapy*. 2021;3(1).
9. Chappell KB, Howard MS, Lundmark V, Ivory C. Credentialing and certification: overview, science, and impact on policy, regulation, and practice. *International Nursing Review*. 2021;68(4):551-6.
10. Kim J. Occupational credentials and job qualities of direct care workers: Implications for labor shortages. *Journal of Labor Research*. 2020;41(4):403-20.
11. World Health Organization. WHO Global Code of Practice on the International Recruitment of Health Personnel 2010.
12. World Health Organization. Rehabilitation in Health Systems. 2017.
13. World Health Organization. Global strategy on digital health 2020-2025. 2021.
14. Shaw T, McGregor D, Brunner M, Keep M, Janssen A, Barnett S. What is eHealth (6)? Development of a conceptual model for eHealth: qualitative study with key informants. *Journal of medical Internet research*. 2017;19(10):e324.
15. AlSadah AT, Aboshaiqah AE, Alanazi NH. Perceived value and barriers of nursing specialty certifications among clinical nurses in Saudi Arabia: a cross-sectional study. *Frontiers in Medicine*. 2025;12:1528856.